

Odbor lidských práv a ochrany menšin

Kulatý stůl k odškodnění protiprávně sterilizovaných osob dle zákona č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

V rámci kulatého stolu vznikl set doporučení, zejména k Ministerstvu zdravotnictví:

1. **Vést důsledně a spravedlivě řízení** i v případě, že žádost o odškodnění byla v minulosti zamítnuta. Jedná se zejména o žádosti, které byly zamítnuty na začátku účinnosti zákona, u kterých je důvodný předpoklad, že ve světle nové judikatury jim bude vyhověno. Nemělo by docházet k tomu, že bude žádost zamítnuta pouze z důvodu, že nebyly předloženy nové důkazy nebo dokumenty.
2. **Vstřícně a citlivě komunikovat se žadateli a žadatelkami prostřednictvím k tomu zřízené klientské linky.** Je nezbytné, aby pracovníci klientské linky měli k dispozici informace o podaných žádostech a vedených řízeních, aby nedocházelo k předávání mylných informací.
3. **Vstřícně a citlivě komunikovat se žadateli a žadatelkami v rámci vedených řízení,** s ohledem na specifickou situaci, ve které se žadatelé a žadatelky nachází, **aby nedocházelo k jejich opakované traumatizaci.** Zároveň je nutné přizpůsobit komunikaci žadatelkám a žadatelům a poskytovat jim srozumitelná poučení.
4. **Vést výsledky navržených svědků (případně žadatelů a žadatelek) tak, aby výsledky probíhaly citlivě** a s ohledem na specifickou situaci, ve které se dané osoby nachází. Zároveň se doporučuje k výsledkům přistupovat proklientsky, tzn. **umožňovat výpovědi i mimo Prahu,** v místě pobytu dané osoby.
5. Přistupovat k žadatelkám a žadatelům vstřícně a proklientsky v případě, kdy požádají o kopie rozhodnutí nebo souvisejících dokumentů obsažených v daném spise, **tzn.**

nepožadovat jejich fyzickou přítomnost pro nahlížení do spisu a poskytnout jim tyto dokumenty formou umožňující dálkový přístup.

6. **Transparentně komunikovat veřejnosti, v jakém pořadí jsou podané žádosti vyřizovány**, a v případě prodlužování řízení sdělit žadatelům a žadatelkám, z jakého důvodu dochází v jejich řízení k prodlení.
7. **Zintenzivnit informační kampaň** ze strany všech daných aktérů, zejména tedy veřejného ochránce práv, Úřadu vlády České republiky, zmocněnkyně vlády pro záležitosti romské menšiny a nestátních neziskových organizací.
8. V rámci dokazování **považovat za jeden z důkazů informaci o sterilizaci uvedenou v anamnéze ve zdravotní dokumentaci**, která slouží k získání komplexního přehledu o zdravotním stavu pacienta nebo pacientky. Zároveň považovat za dostatečný důkaz také tvrzení žadatele nebo žadatelky (podpořené svědectvím), a toto tvrzení nerozporovat.
9. V rámci **dokazování reflektovat závěry ze šetření veřejného ochránce práv**, stejně jako uplatňovat jeho doporučení při vedení správních řízení. Zároveň je nutné **dostupnou judikaturu nejvyššího správního soudu považovat za upřesnění a doplnění zákona o odškodňování protiprávních sterilizací**, která dokresluje jeho záměr a zpřesňuje jeho výklad.
10. **Uspořádat pracovní setkání zástupců Ministerstva zdravotnictví, Kanceláře veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí a dalších klíčových aktérů**, jež poskytují žadatelům a žadatelkám právní pomoc, s cílem vyjasnit právní argumentaci, dopady judikatury správních soudů a možnosti ve zlepšení a zrychlení způsobu vedení řízení.